

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)

วันจันทร์ที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

อ.พ. ๒/๒๕๕๒

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา รวมจำนวนทั้งสิ้น ๓ ฉบับ ดังนี้

๑. เสนอโดย ศาลฎีกา ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๑ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันพุธที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒

๒. เสนอโดย นายนรพล ตันติมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อแผ่นดิน กับคณะ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันพุธที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒

๓. เสนอโดย นายสุรพล เกียรติไชยากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันพุธที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ทั้ง ๓ ฉบับ ในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๐

(สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันพุธที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฯ ของศาลฎีกา, นายนรพล ตันติมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อแผ่นดิน กับคณะ และนายสุรพล เกียรติไชยากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ พร้อมกันไปด้วยคะแนนเสียง ๒๗๐ เสียง ไม่รับหลักการ ๑ เสียงงดออกเสียง ๑ เสียง ไม่ลงคะแนน ๑๑ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญจำนวน ๓๖ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองชั้นคณะกรรมการฯ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติฯ ของศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ เป็นหลักในการพิจารณาและกำหนดการแปรญัตติ ภายใน ๗ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่สภาฯ รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

ต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว โดยพิจารณาในวาระที่สองเรียงลำดับมาตรา และได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

ด้วยคะแนนเสียง ๒๙๘ เสียงไม่เห็นชอบ ไม่มี
งดออกเสียง ไม่มี และไม่ลงคะแนน ๗ เสียง
ทั้งนี้ เพื่อเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป
เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๒ ตามบทบัญญัติ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัด
ที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.
มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

จัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด
จังหวัดเชียงใหม่

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัด
ขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอด
ท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า
อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย
เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องที่อำเภอ
ดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติว่า บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้
ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัด
ที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. มีเนื้อหา
รวมจำนวน ๕ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า
“พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด
จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.” (ร่างมาตรา ๑)

๒. วันใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่
วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๓. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๓.๑ กำหนดให้จัดตั้งศาลจังหวัด
ขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ เรียกว่า
“ศาลจังหวัดฮอด” (ร่างมาตรา ๓)

๓.๒ กำหนดให้ศาลจังหวัดฮอด
มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง
อำเภอดอยเต่า อำเภออมก๋อย และอำเภอแม่แจ่ม
ยกเว้นตำบลแจ่มหลวง ตำบลบ้านจันทร์
ตำบลแม่แดด ในจังหวัดเชียงใหม่

ในระหว่างที่ยังไม่ได้เปิดทำการ
ศาลจังหวัดฮอด ให้ศาลจังหวัดเชียงใหม่
มีเขตอำนาจตลอดถึงเขตศาลจังหวัดฮอดด้วย

บรรดาคดีของเขตท้องที่อำเภอ
ที่ระบุไว้ ค้างพิจารณาอยู่ในศาลจังหวัดเชียงใหม่
ในวันเปิดทำการศาลจังหวัดฮอด ให้คงพิจารณา
พิพากษาในศาลจังหวัดเชียงใหม่ (ร่างมาตรา ๔)

๓.๓ กำหนดให้ประธานศาลฎีกา
รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ประมวลและรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ โดยมีเนื้อหา แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

ภาคผนวก

: ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. (ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. (ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

: รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณานี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาโดยเฉพาะ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สิงหาคม ๒๕๕๒

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวศศิพรรณ พวงพันธ์	นิติกร ๕
นายสุภณัฐ ศิริทอง	วิทยากร ๓
นางพวงผกา วรศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการ ๖
นางสาวอลงกรณ์ ดันเบ็ด	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๓

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด
จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๑
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด
จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๕
- ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ...
 - ๑. สรุปประเด็นสำคัญจากการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ๗
 - ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง ๙
 - ๒. สรุปประเด็นสำคัญจากการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง ๑๑
 - ๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สาม ๑๒

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด
จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

- รูปแบบองค์กรศาลยุติธรรม ๑๕
- การแบ่งประเภทศาลยุติธรรม ๒๑
- โครงสร้างศาลยุติธรรม ๒๗
- แผนที่จังหวัดเชียงใหม่ ๓๕
- เขตการปกครองจังหวัดเชียงใหม่ ๓๖
- เขตอำนาจศาลยุติธรรมประจำภาค ๕ (ปัจจุบัน) จังหวัดเชียงใหม่ ๓๘
- ข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดตั้งศาลจังหวัดฮอด
จำนวนคดีแพ่งและคดีอาญาภายในเขตศาลจังหวัดฮอด
ตั้งแต่ มกราคม ถึง ธันวาคม ๒๕๕๑ ๔๐
- ข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดตั้งศาลจังหวัดฮอด
สถิติคดี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึง ๒๕๕๑ ๔๑

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก	: ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. (ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ) (๑)
	: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. (ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ) (๗)
	: รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัด ที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร (๙)

ส่วนที่ ๑

- ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปราย
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด
จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.
(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. เสนอโดย ศาลฎีกาต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๑ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แต่โดยที่ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงได้ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้กลับไปให้นายกรัฐมนตรีพิจารณารับรอง และนายกรัฐมนตรีได้ลงนามรับรองแล้ว เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒ จึงได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ โดยร่างพระราชบัญญัตินี้มีหลักการและเหตุผลในการเสนอ ดังนี้

หลักการ

จัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องที่อำเภอดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ ในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ โดยที่ประชุมได้เห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกันอีก ๒ ฉบับ ขึ้นมาพิจารณารวมกันไป^๑ คือ

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๗ กำหนดว่า

“เมื่อที่ประชุมกำลังพิจารณาญัตติใดอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นมาพิจารณา เว้นแต่ญัตติตั้งต่อไปนี้

๑.ลา

๑.ลา

(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน

๑.ลา

๑.ลา

(๔) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

๑.ลา

๑.ลา”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

๑. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. นายนรพล ตันติมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อแผ่นดิน กับคณะ เป็นผู้เสนอ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒

๒. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. นายสุรพล เกียรติไชยากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒

จากนั้น ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฯ ของศาลฎีกา, นายนรพล ตันติมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อแผ่นดิน กับคณะ และนายสุรพล เกียรติไชยากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ พร้อมกันไปด้วยคะแนนเสียง ๒๗๐ เสียง ไม่รับหลักการ ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง ไม่ลงคะแนน ๑๑ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๖ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติ ฯ ของศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ เป็นหลักในการพิจารณา และกำหนดการแปรญัตติ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อ ๑๒๓^๒ ภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่สภาฯรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๖ คน ประกอบด้วย

๑. นายสุรพล เกียรติไชยากร	เป็นประธานคณะกรรมการ
๒. นายเอียรชัย สุวรรณเพ็ญ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิเชียร อุดมศักดิ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนพคุณ รัฐมไท	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๓ กำหนดว่า

“การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติชั้นคณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภาฯรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่สภาฯจะกำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น

“ลา”

“ลา”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

๖. นายจักรวาล วรรณวงศ์	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๗. นายนิรมิต สุจारी	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๘. นายสัมพันธ์ ตั้งเบญจผล	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๙. นายชยัน วิพรหมชัย	๑๐. นายนรพล ตันติมนตรี
๑๑. นายเชมชาติ มีวรรณะ	๑๒. นายนิยม เวชกามา
๑๓. นายเฉลิมชัย ตันติวงศ์	๑๔. นางชนากานต์ ยืนยง
๑๕. นายปิยะรัช หมั่นแสน	๑๖. นายฐณพงศ์ สิทธิวงศ์
๑๗. นายพงษ์เดช วานิชกิตติกูล *	๑๘. นายพลิชฐ์ อัครวัฒนาพร *
๑๙. พลเอกพิชาญเมธ ม่วงมณี	๒๐. นายภคิน ปริศนานันท์กุล
๒๑. นายยงยุทธ สุภาพ	๒๒. นายยรรยง ร่วมพัฒนา
๒๓. นายยุทธพงษ์ แสงศรี	๒๔. นายรังสรรค์ กระจำงตา *
๒๕. นายวงศ์ เดชกิจวิกรม	๒๖. นายวัลลภ นาคบัว *
๒๗. นายวารุจ ศิริวัฒน์	๒๘. นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์
๒๙. นายสงกรานต์ จิตสุทธิภากร	๓๐. นายสมบัติ ยะสินธุ์
๓๑. นายสมโภช สายเทพ	๓๒. นายสราวุธ เบญจกุล *
๓๓. นายสุรียา พรหมดี	๓๔. นายหรัณย์ วรรณโมลี
๓๕. นายอรรถชัย ตระการศาสตร์	๓๖. นายเอกพจน์ วงศ์อารยะ

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญฯ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในวาระที่สองชั้นพิจารณา เรียงลำดับมาตรา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา จนจบร่าง และได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอแก้ไข ถ้อยคำแต่อย่างใด

* หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐบาล

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการการ กล่าวคือ ลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๒๙๘ เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มีงดออกเสียง ไม่มี และไม่ลงคะแนนเสียง ๗ เสียง (ผลการตรวจสอบองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓๐๕ คน)

อนึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและมีดำริให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่าจะเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดหรือจะเสนอให้วุฒิสภาดังคณะกรรมการวิสามัญขึ้น เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖^๓ ซึ่งในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๒ ได้พิจารณาและเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการการการยุติธรรมและการตำรวจ วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

^๓ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖ กำหนดว่า

“เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องหรือในกรณีที่มีความจำเป็น วุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นต่อไป”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

จัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

๑.๒ เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องที่อำเภอดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

๕. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๕.๑ กำหนดให้จัดตั้งศาลจังหวัดฮอดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้จัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ เรียกว่า “ศาลจังหวัดฮอด” และจะเปิดทำการเมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

๕.๒ กำหนดเขตอำนาจของศาลจังหวัดฮอด (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ให้ศาลจังหวัดฮอดมีเขตตลาดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภออมก๋อย และอำเภอแม่แจ่มยกเว้นตำบลแจ่มหลวง ตำบลบ้านจันทร์ ตำบลแม่แดด ในจังหวัดเชียงใหม่

ในระหว่างที่ยังไม่ได้เปิดทำการศาลจังหวัดฮอดตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๓ ให้ศาลจังหวัดเชียงใหม่มีเขตอำนาจตลอดถึงเขตศาลจังหวัดฮอดด้วย

บรรดาคดีของเขตท้องที่อำเภอที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่ง ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลจังหวัดเชียงใหม่ในวันเปิดทำการศาลจังหวัดฮอดตามมาตรา ๓ ให้คงพิจารณาพิพากษาในศาลจังหวัดเชียงใหม่

๕.๓ บทรักษาการตามร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

๑. สรุปประเด็นสำคัญจากการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. เสนอโดยศาลฎีกา และผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอีกจำนวน ๒ ฉบับ คือ นายรพล ตันติมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อแผ่นดิน กับคณะ เป็นผู้เสนอ และ นายสุรพล เกียรติไชยากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกัน ๒ ฉบับ ขึ้นมาพิจารณาร่วมกันไป โดยผู้เสนอได้แถลงหลักการและเหตุผล ตามลำดับ ดังนี้

นายสโภช สุขารมณฺ์ รองประธานศาลฎีกา ได้แถลงหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดชั้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการ

จัดตั้งศาลจังหวัดชั้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดชั้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องที่ดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คำชี้แจงเบื้องต้น

เนื่องจากในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น และสถิติคดีแพ่งและคดีอาญาในเขตพื้นที่ดังกล่าวก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นด้วย ประกอบกับพื้นที่ในเขตอำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย เป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลทำให้ประชากรผู้มีบรรณคดีและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องไม่สะดวกในการเดินทาง

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแล้ว

.....

มาศาลจังหวัดเชียงใหม่ การจัดตั้งศาลจังหวัดชั้นที่อำเภอฮอด ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางของอำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย จึงเป็นการอำนวยความสะดวกและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้ที่มีบรรดาศักดิ์และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ในระดับหนึ่ง

นายรพล ตันติมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อแผ่นดิน ได้แถลงหลักการ และเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดชั้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการ

จัดตั้งศาลจังหวัดชั้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดชั้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องที่ดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า บรรดาศักดิ์ทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

นายสุรพล เกียรติไชยากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย ได้แถลงหลักการ และเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดชั้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการ

จัดตั้งศาลจังหวัดชั้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดชั้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องที่ดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า บรรดาศักดิ์ทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแล้ว

.....

ต่อจากนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น และตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

เดิมศาลจังหวัดเชียงใหม่มีเขตอำนาจครอบคลุมท้องที่ใน ๒๑ อำเภอ ซึ่งมีจำนวนประชากรในเขตอำนาจพิจารณาคดีของศาลจังหวัดเชียงใหม่เป็นจำนวนมาก และมีจำนวนอรรถคดีต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น อีกทั้ง พื้นที่ที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย เป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล ทำให้การเดินทางไม่สะดวก ดังนั้น จึงเห็นด้วยกับการจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ โดยให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการดำเนินความยุติธรรมให้กับประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของศาล รวมทั้ง ยังเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายให้กับประชาชนในการเดินทางมาติดต่อศาลอีกด้วย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งข้อสังเกตไว้ ดังนี้

๑. เกี่ยวกับการดำเนินการจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด นั้น เห็นว่า ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาอยู่รวมกันที่ศาลจังหวัด เช่น หน่วยงานของกรมราชทัณฑ์ หน่วยงานของสำนักงานอัยการ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการใช้สถานที่ราชการให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รวมทั้ง ควรจะได้มีการจัดเตรียมทนายความไว้คอยให้คำปรึกษา แนะนำ รวมถึงให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในด้านกฎหมายด้วย

๒. เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการก่อสร้างที่ทำการของศาลจังหวัดอำเภอฮอด นั้น เห็นว่า ควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการก่อสร้างที่ทำการของศาลจังหวัดอำเภอฮอด ให้ทันกับการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓ และเมื่อได้งบประมาณในการก่อสร้างแล้ว ควรเร่งรัดให้มีการดำเนินการก่อสร้างที่ทำการศาลจังหวัดนั้นโดยเร็ว เพื่อรองรับการอำนวยความสะดวกดังกล่าว

- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ตามที่ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอด้วยคะแนนเสียง ๒๗๐ เสียง ไม่รับหลักการ ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนน ๑๐ เสียง ผลการตรวจสอบองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๒๘๒ คน

จากนั้น ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฯ ของศาลฎีกา, นายอรพล ดันติมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อแผ่นดิน กับคณะ และนายสุรพล เกียรติไชยากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ พร้อมกันไป ด้วยคะแนนเสียง ๒๗๐ เสียง ไม่รับหลักการ ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง ไม่ลงคะแนน ๑๑ เสียง

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแล้ว

.....

และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๖ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติ ฯ ของศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ เป็นหลักในการพิจารณา และกำหนดการแปรญัตติ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อ ๑๒๓^๑ ภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๖ คน ประกอบด้วย

๑. นายสุรพล เกียรติไชยากร	เป็นประธานคณะกรรมการ
๒. นายเชียรชัย สุวรรณเพ็ญ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิเชียร อุดมศักดิ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนพคุณ รัฐผไท	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
๖. นายจักรวาล วรรณวงศ์	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๗. นายนิรมิต สุจारी	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๘. นายสัมพันธ์ ตั้งเบญจผล	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๙. นายชยัน วิพรหมชัย	๑๐. นายนรพล ตันติมนตรี
๑๑. นายเชมชาติ มีวรรณะ	๑๒. นายนิยม เวชกามา
๑๓. นายเฉลิมชัย ตันติวงศ์	๑๔. นางชนากานต์ ยืนยง
๑๕. นายปิยะรัช หมั่นแสน	๑๖. นายรุณพงศ์ สิทธิวงศ์
๑๗. นายพงษ์เดช วานิชกิตติกุล *	๑๘. นายพลิชฐ์ อัครวิวัฒนาพร *
๑๙. พลเอกพิชาญเมธ ม่วงมณี	๒๐. นายภคิน ปริศนานันท์กุล

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๓ กำหนดว่า

“การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติชั้นคณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น

“ลา”

“ลา”

* หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐบาล

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแล้ว

.....

ในระหว่างที่ยังไม่ได้เปิดทำการศาลจังหวัดสอดตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๓ ให้ศาลจังหวัดเชียงใหม่มีเขตอำนาจตลอดถึงเขตศาลจังหวัดสอดด้วย

บรรดาคดีของเขตท้องที่อำเภอที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่ง ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลจังหวัดเชียงใหม่ ในวันเปิดทำการศาลจังหวัดสอดตามมาตรา ๓ ให้คงพิจารณาพิพากษาในศาลจังหวัดเชียงใหม่

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๕

ไม่มี การแก้ไข

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐^๒ โดยไม่มีสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำ จึงเป็นอันจบ การพิจารณาในวาระที่สอง

ต่อจากนั้น ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบด้วยกับการแก้ไข ของคณะกรรมการ ด้วยคะแนนเสียง ๒๙๘ เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มีงดออกเสียง ไม่มี และไม่ลงคะแนน ๗ เสียง ผลการตรวจสอบองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓๐๕ คน

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. เริ่มตั้งแต่บันทึกหลักการและเหตุผล ชื่อร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงลำดับมาตราจนจบร่างแล้วเห็นว่าควรมีข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมการ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ดังนี้

เนื่องจากเหตุผลของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับการแก้ไขใน ร่างมาตรา ๔ วรรคหนึ่งของคณะกรรมการ เนื่องจากคณะกรรมการได้แก้ไขเขตอำนาจของศาลจังหวัดสอด ไม่รวมถึงท้องที่อำเภอดอยหล่อ และตำบลแจ่มหลวง ตำบลบ้านจันทร์ ตำบลแม่แดด ของอำเภอแม่แจ่ม เนื่องจากการเดินทางไปศาลจังหวัดเชียงใหม่ของประชาชนในเขตพื้นที่ดังกล่าวจะได้รับความสะดวก

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐ กำหนดว่า

“เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๙ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณารั้งนี้ สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่าขัดแย้งกันอยู่”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแล้ว

.....

มากกว่าการเดินทางไปยังศาลจังหวัดฮอด ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลและความจำเป็นการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่ว่า “เพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่ผู้มีรถคดีในท้องที่อำเภอดังกล่าว” ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงได้แก้ไขเพิ่มเติมเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมาธิการเป็นดังนี้

“เหตุผล

โดยเป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภออมก๋อยและอำเภอแม่แจ่มยกเว้นตำบลแจ่มหลวง ตำบลบ้านจันทร์ ตำบลแม่แดด และอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องที่อำเภอดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติว่า บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

ต่อจากนั้น ที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการโดยไม่มีการอภิปราย

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการด้วยคะแนนเสียง ๓๐๐ เสียง ไม่เห็นด้วย ไม่มี ดออกเสียง ไม่มี และไม่ลงคะแนน ๖ เสียง ผลการตรวจสอบองค์ประชุม มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓๐๖ คน โดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๙๗^๓ และ ข้อ ๑๒๕^๔

^๓ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๙๗ กำหนดว่า
“ในการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ ถ้าคณะกรรมาธิการเห็นว่าข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการ เพื่อให้สภาพิจารณา
ในการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ ให้สภาลงมติว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยโดยไม่มีการอภิปราย
ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง
เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ประธานสภาส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการให้คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องทราบ คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่ ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม”

^๔ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๕ วรรคสอง กำหนดว่า
“ฯลฯ
ฯลฯ
ในกรณีที่คณะกรรมาธิการเห็นว่าข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๙๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแล้ว

.....

ส่วนที่ ๒

- ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัด
ที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

รูปแบบองค์กรของศาลยุติธรรม*

พระธรรมนูญศาลยุติธรรมเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติ ที่จัดวางรูปองค์กรของศาลยุติธรรม ทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ให้แน่นอน เพราะศาลมีอยู่มากมายหลายศาลในท้องที่ต่างๆ กันทั่วประเทศ เพื่อให้ศาลเหล่านั้นดำเนินกระบวนการพิจารณาอำนาจความยุติธรรมแก่ประชาชนให้เป็นแนวเดียวกัน จึงจำต้องวางระเบียบแบบแผนเป็นธรรมนูญสำหรับศาลทั้งหลายเช่นเดียวกับสถาบันอื่นๆ ทางปกครอง เช่นฝ่ายบริหารก็มีระเบียบราชการบริหารส่วนกลาง ระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันเป็นอันดี กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ได้ทรงอธิบายไว้ในกฎหมายราชบุรีเล่ม ๑ ว่า พระธรรมนูญ แปลว่า กฎหมายที่กำหนดศาลและอำนาจศาลต่างๆ พระธรรมนูญศาลยุติธรรมจึงเป็นกฎหมายกำหนดและวางระเบียบของศาลยุติธรรม เช่น ศาลมีกี่ชั้น ศาลอะไรบ้าง อำนาจของศาลนั้นๆ และอำนาจของผู้พิพากษามีอยู่อย่างไร ตลอดจนกำหนดความสัมพันธ์ของอำนาจตุลาการกับอำนาจอื่นๆ

พระธรรมนูญศาลยุติธรรมบัญญัติถึงศาลและผู้พิพากษา ซึ่งเป็นสถาบันที่พิจารณาพิพากษาคดีระหว่างประชาชนพลเมือง จึงมิใช่เป็นวิชาเดียวแต่มีความสัมพันธ์กับกฎหมายอื่นหลายแขนง ศาลหรือผู้พิพากษาเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการอันเป็นอำนาจอธิปไตยแขนงหนึ่ง โดยนัยนี้พระธรรมนูญศาลยุติธรรมจึงมีความเป็นอันหนึ่งของกฎหมายรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็ได้บัญญัติเกี่ยวกับศาลและผู้พิพากษาไว้หลายมาตรา เป็นต้นว่า การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งจะต้องดำเนินการตามกฎหมาย และบัญญัติว่าผู้พิพากษามีอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดีการใช้อำนาจของศาลจึงต้องคล้องจองกับรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุด

พระธรรมนูญศาลยุติธรรมยังเกี่ยวข้องกับกำหนดวิธีพิจารณาความ กฎหมายทั้งสองนี้เป็นประเภทกฎหมายวิธีสบัญญัติด้วยกัน แต่ก็ต่างกัน พระธรรมนูญศาลยุติธรรมเป็นกฎหมายจัดรูปองค์กร แต่กฎหมายวิธีพิจารณาความเป็นวิธีดำเนินการขององค์กรนั้นๆ ศาลยุติธรรมจะต้องดำเนินการพิจารณาคดีตามแนวทางที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้เพราะการใช้อำนาจตุลาการโดยศาลหรือผู้พิพากษาเป็นการกระทบกระเทือนต่อสิทธิ เสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชน จึงต้องมีขอบเขตหรือหลักเกณฑ์ การฟ้องคดีใดคดีหนึ่งต้องพิจารณากฎหมายทั้งสองนี้ควบคู่กันไป

* ที่มา: ชุมพล จันทราทิพย์, พระธรรมนูญศาลยุติธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, แก้ไขเพิ่มเติม, โดย สมลักษณ์ จักรบรรณพล ; สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐.

อำนาจศาล

อำนาจศาลคือ ความสามารถซึ่งกฎหมายได้ให้ไว้แก่ศาลหนึ่งๆ^๑ ในอันที่จะพิจารณาพิพากษาคดีโดยเฉพาะเจาะจงตามที่บัญญัติในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมและกฎหมายอื่น อำนาจศาลต้องพิจารณาลักษณะคดีที่ศาลนั้นจะรับไว้ได้ เช่น ศาลแพ่ง ก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งทุนทรัพย์ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท คดีอาญาอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง และคดีอาญาทั้งปวง คือพิจารณาพิพากษาได้ทุกตัวบทกฎหมาย ดังนี้เป็นต้น อำนาจศาลจึงเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นตามลักษณะข้อพิพาทหรือลักษณะแห่งความผิดเป็นเกณฑ์

เขตอำนาจศาล

เขตอำนาจศาล กับ เขตศาล มีความหมายอย่างเดียวกันคือ หมายถึงเขตทางปกครองเป็นจังหวัดหรืออำเภอ อันเป็นอาณาบริเวณที่อยู่ในอำนาจศาลที่จะทำการพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งโดยชอบด้วยกฎหมาย เขตอำนาจศาลชั้นต้นมีกำหนดไว้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นๆ เช่น พระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาตรา ๑๖ วรรคสอง บัญญัติว่า ศาลแพ่ง และศาลอาญา มีเขตตลอดท้องที่กรุงเทพมหานคร นอกจากท้องที่ที่อยู่ในเขตของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญาธนบุรี ศาลจังหวัดมีนบุรี และศาลยุติธรรมอื่น ตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนด พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรี พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๔ บัญญัติว่าศาลแพ่งธนบุรี และศาลอาญาธนบุรี มีเขตตลอดท้องที่เขตคลองสาน เขตดลิ่งชัน เขตธนบุรี เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตบางขุนเทียน เขตภาษีเจริญ เขตราษฎร์บูรณะ เขตหนองแขม ดังนี้เป็นต้น เขตอำนาจจึงเป็นพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ แต่กรณีศาลจะมีเขตอำนาจศาลเหนือคดีใด หรือคดีใดคดีหนึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลหรือไม่ มิใช่เพียงแต่พิจารณาคดีนั้น ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาได้แต่อย่างเดียว การที่คดีใดจะอยู่ในอำนาจศาลหรืออยู่ในเขตศาลใดนั้น ถ้าเป็นคดีแพ่งที่มูลกรณีเกิดขึ้นหรือทรัพย์สินพิพาทและโจทก์จำเลยตั้งภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลเดียวกัน หรือสำหรับคดีอาญา ถ้าความผิดเกิดจำเลยที่มีอยู่ถูกจับ ถูกสอบสวนในเขตศาลเดียวกัน ก็ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด มิฉะนั้นแล้วต้องพิจารณาเขตศาลหรือเขตอำนาจศาลเหนือคดีนั้น ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายวิธีพิจารณาความว่าด้วยศาลที่จะรับฟ้อง

ศาลจังหวัด

ศาลจังหวัดแต่เดิมตามพระธรรมนูญศาลหัวเมือง ร.ศ. ๑๑๔ และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ. ๑๒๗ มีชื่อว่า ศาลเมือง เปลี่ยนชื่อเป็นศาลจังหวัดโดยประกาศกระทรวงยุติธรรมลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๙ ศาลจังหวัดโดยปกติจะตั้งอยู่ที่ตัวจังหวัดอย่างน้อยจังหวัดละ ๑ ศาล ศาลจังหวัดก็คือศาลชั้นต้นที่อยู่ตามหัวเมืองนอกจากกรุงเทพมหานคร ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒ ซึ่งตามมาตรา ๑๘ บัญญัติว่า ศาลจังหวัดเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั้งปวงที่มีได้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอื่น มีพิเศษเพียงศาลเดียว คือศาลจังหวัดมีนบุรี ซึ่งตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๓ ระบุให้เป็นศาลชั้นต้นสำหรับกรุงเทพมหานคร แต่เดิมศาลจังหวัดมีนบุรีเป็นศาลเมือง ซึ่งมีมาแต่เดิม ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ได้ยุบรวมกับศาลสถิตยุติธรรมกรุงเทพฯ ครั้น พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้จัดตั้งศาลแขวงมีนบุรีขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงในหัวเมือง พ.ศ. ๒๔๗๘ มีเขตอำนาจในเขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก ต่อมาได้ยกฐานะเป็นศาลจังหวัดในหัวเมืองเพ็ญเป็นศาลจังหวัดในกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติแก้ไขพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๐

ตามปกติศาลจังหวัดตั้งอยู่ที่ตัวจังหวัด แต่ที่ตั้งอยู่ตามอำเภอต่างๆ ก็มีและเมื่อตั้งอยู่ที่อำเภอก็ได้เอาชื่ออำเภอนั้นเป็นชื่อศาลด้วย เพื่อให้เห็นความแตกต่างกับศาลจังหวัดซึ่งตั้งอยู่ที่ตัวจังหวัด ศาลจังหวัดที่ตั้งอยู่ตามอำเภอต่างๆ มีเขตอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดนั้นๆ เช่น ศาลจังหวัดภูเขียว ตั้งอยู่ที่อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ศาลจังหวัดเบตง ตั้งอยู่ที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ไม่ว่าศาลจังหวัดจะตั้งอยู่ที่จังหวัดหรืออำเภอก็มีอำนาจเท่ากัน คือพิจารณาพิพากษาได้ทุกตัวบทกฎหมาย บางจังหวัดมีศาลจังหวัดศาลเดียว แต่บางจังหวัดก็มีหลายศาล เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราชมีถึง ๓ ศาล คือศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ศาลจังหวัดปากพนัง และศาลจังหวัดทุ่งสง เป็นต้น

การตั้งศาลจังหวัดในจังหวัดหนึ่งๆ เป็นจำนวนมากน้อยเท่าใดเป็นอำนาจของเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมที่จะเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี โดยคำนึงถึง จำนวน สภาพ สถานที่ตั้ง และเขตอำนาจศาลตามที่จำเป็นเพื่อให้การอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนเป็นไปโดยเรียบร้อยตลอดราชอาณาจักร (พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖)

เขตอำนาจศาล

พระราชบัญญัติศาลยุติธรรม มาตรา ๑๖ บัญญัติว่า ศาลชั้นต้นมีเขตตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดไว้ ศาลจังหวัดส่วนมากมีเขตอำนาจตลอดเขตการปกครองของจังหวัด บางจังหวัดมีศาลจังหวัดมากกว่าหนึ่ง ซึ่งเป็นศาลที่จัดตั้งใหม่ต้องถือเขตอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดนั้นๆ ซึ่งระบุไว้ว่า ให้มีอำนาจในอำเภอใดบ้าง ส่วนอำเภอนอกจากที่ระบุไว้ก็เป็นเขตอำนาจของศาลเดิม ต่อมาอำเภอท้องที่ซึ่งเป็นที่ตั้งศาลจังหวัดบางศาลได้ยกขึ้นเป็นจังหวัด ศาลจังหวัดนั้นๆ ก็เป็นศาลแห่งจังหวัดนั้นๆ ไป เช่น ศาลจังหวัดมุกดาหาร ศาลจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นต้น

เขตศาลจังหวัดซ้อนเขตศาลแขวง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้ตั้งศาลแขวงขึ้นในจังหวัดต่างๆ ๒๐ ศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมือง แล้วต่อมาได้ขยายเขตอำนาจออกไปยังอำเภอใกล้เคียง อำเภออื่นที่เหลือก็ยังคงเป็นเขตอำนาจของศาลจังหวัด ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาเฉพาะคดีเล็กๆ น้อยๆ คดีนอกนั้นยังอยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัด เขตศาลแขวง อำนาจศาลแขวง เขตศาลจังหวัด และอำนาจศาลจังหวัดจึงซ้อนกันอยู่ คดีที่เกิดขึ้นในเขตศาลแขวงและอยู่ในอำนาจศาลแขวง ก็เท่ากับเกิดในเขตศาลจังหวัดและอยู่ในอำนาจศาลจังหวัดด้วย เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๔ เกิดขึ้นที่อำเภอหาดใหญ่อันอยู่ในเขตอำนาจศาลแขวงสงขลา ก็เท่ากับว่าคดีนั้นเกิดขึ้นในเขตศาลจังหวัดสงขลา และอยู่ในอำนาจศาลจังหวัดสงขลาด้วย เพราะอำเภอหาดใหญ่อยู่ในจังหวัดสงขลา อันเป็นเขตอำนาจของศาลจังหวัดสงขลา โจทก์จึงมีสิทธิเลือกฟ้อง เพราะกรณีต้องด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๒๒ ทั้งสองศาล ในกรณีเช่นนี้มาตรา ๑๖ วรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลจังหวัด และคดีนั้นเกิดขึ้นในเขตของศาลแขวงและอยู่ในอำนาจของศาลแขวง ให้ศาลจังหวัดนั้นมีความคำสั่งโอนคดีไปยังศาลแขวงที่มีเขตอำนาจ” เช่น ก. ฟ้อง ข. ว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติความผิดอันว่าด้วยการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ โดยฟ้องว่าหลังจ่ายเช็คจำนวนเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อเช็คถึงกำหนด ก. นำไปเรียกเก็บเงินธนาคารตามเช็ค (ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่) ปฏิเสธการจ่ายเงินซึ่งต้องถือว่าความผิดเกิดที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ กรณีเช่นนี้หาก ก. นำคดีมาฟ้องที่ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลจังหวัดเชียงใหม่ต้องมีคำสั่งโอนคดีไปยังศาลแขวงเชียงใหม่ที่มีเขตอำนาจ จะใช้ดุลพินิจไม่ได้ เป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะให้คดีได้พิจารณาเป็นลำดับชั้นกันมา แม้ศาลจังหวัดและศาลแขวงอยู่ในระดับศาลชั้นต้นด้วยกันก็ตามแต่ศาลแขวงเป็นศาลชั้นต้นที่มีอำนาจต่ำกว่า ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒ บัญญัติว่า ห้ามมิให้เสนอคำฟ้องต่อศาล

ใด เว้นแต่เมื่อได้พิจารณาถึงสภาพแห่งคำฟ้องและชั้นของศาลแล้ว ปรากฏว่า ศาลนั้นมีอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษาคดีนั้นได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม.....

อำนาจศาล

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั้งปวงที่มีได้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอื่น คือมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของประชาชนโดยทั่วไปได้ทุกตัวบทกฎหมายไม่ว่าคดีแพ่งหรือคดีอาญา คดีอาญา ไม่ว่าจะคดีลหุโทษหรือคดีอุกฉกรรจ์มีอัตราโทษสูง คดีแพ่ง ไม่จำกัดจำนวนทุนทรัพย์จะมากน้อยเพียงใด ก็อยู่ในอำนาจของศาลจังหวัดที่จะพิจารณาพิพากษาได้ทั้งสิ้นโดยไม่แบ่งแยกประเภทคดีเหมือนศาลแพ่ง ศาลอาญา ในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพราะคดีแต่ละประเภทในศาลจังหวัดต่าง ๆ ไม่มีจำนวนมากพอ อำนาจของศาลจังหวัดที่จะพิจารณาพิพากษาได้ทุกตัวบทกฎหมายนี้มีข้อยกเว้นอยู่ว่า ถ้ามีกฎหมายบัญญัติไว้ โดยเฉพาะไม่ให้คดีชนิดใดอยู่ในอำนาจศาลจังหวัดแล้ว ศาลจังหวัดก็ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนั้น เช่น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๓ บัญญัติว่าในท้องที่ที่ศาลเยาวชนและครอบครัวเปิดดำเนินการแล้ว ห้ามมิให้ศาลชั้นต้นอื่นใดในท้องที่นั้นรับพิจารณาพิพากษาคดีอาญาหรือคดีแพ่งซึ่งอยู่ในอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวไว้พิจารณาพิพากษา ดังนั้น เมื่อในจังหวัดใดมีศาลเยาวชนและครอบครัว คดีแพ่งและคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดจึงไม่มีอำนาจชำระ เช่นเดียวกันสำหรับคดีแรงงาน และคดีภาษีอากรตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงาน และศาลภาษีอากร

องค์คณะผู้พิพากษา

มาตรา ๒๖ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมบัญญัติว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕ ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้น นอกจากศาลแขวง และศาลยุติธรรมอื่นซึ่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อย ๒ คน และต้องไม่เป็นผู้พิพากษาประจำศาลเกินหนึ่งคน จึงเป็นองค์คณะที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งหรือคดีอาญาทั้งปวง ศาลจังหวัดเป็นศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒ การที่จะพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั้งปวงได้เต็มอำนาจศาล คือตามมาตรา ๑๘ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม จึงต้องประกอบด้วยผู้พิพากษาอย่างน้อย ๒ คน เป็นองค์คณะ และตามมาตรา ๒๖ ยังกำหนดว่าจะต้องไม่เป็นผู้พิพากษาประจำศาลเกินหนึ่งคน ผู้พิพากษาประจำศาลคือใครนั้น ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่าย

ตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลจะต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาและได้รับการศึกษาอบรมจากสำนักงานศาลยุติธรรมมาแล้วตามระยะเวลาที่ประธานศาลฎีกากำหนดโดยความเห็นชอบของ ก.ต. แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งปี...” ดังนั้นผู้พิพากษาประจำศาลก็ต้องแต่งตั้งมาจากผู้ช่วยผู้พิพากษาซึ่งได้รับการศึกษาอบรมมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี แต่ถ้าพิจารณาพิพากษาโดยผู้พิพากษามากกว่า ๒ คน ก็เป็นการชอบ เพราะมาตรา ๒๖ จำกัดจำนวนชั้นต่ำไว้เท่านั้น และถ้ามีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลยุติธรรมอื่นกำหนดในเรื่ององค์คณะไว้เป็นอย่างอื่นก็ต้องถือจำนวนองค์คณะตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลยุติธรรมอื่น ๆ นั้น

ถ้าผู้พิพากษาไม่ครบองค์คณะ ๒ คน เช่นผู้พิพากษาศาลจังหวัดเพียงคนเดียว ก็ไม่มีอำนาจเต็มตามอำนาจศาล คงมีอำนาจเท่ากับผู้พิพากษาคณะเดียวตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔, ๒๕ วรรคหนึ่ง ผู้พิพากษาคณะเดียวมีอำนาจอย่างไรบ้างได้อธิบายมาแล้ว ข้อที่ควรจดจำก็คือเนื่องจากศาลชั้นต้นอื่นนอกจากศาลแขวง เช่น ศาลแพ่ง ศาลอาญา เป็นต้น มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั้งปวง หรือทุกตัวบทกฎหมายแต่ต้องพิจารณาในเรื่ององค์คณะด้วย หากเป็นการพิจารณาพิพากษาคดีโดยไม่ครบองค์คณะ เช่นผู้พิพากษาศาลจังหวัดออกไปได้สวนมูลฟ้องคดีอาญาเพียงคนเดียว แต่คดีนั้นมีอัตราโทษจำคุกเกินอำนาจของผู้พิพากษาคณะเดียวจะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้พิพากษานั้นเห็นว่าคดีมีมูล ก็มีคำสั่งประทับฟ้องไปได้เลย เพราะเป็นคำสั่งที่มีใช้เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดี แต่ถ้าเห็นว่าคดีไม่มีมูลควรยกฟ้อง จะพิพากษายกฟ้องไปเพียงคนเดียวไม่ได้ เพราะขัดกับพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๔ (๒) กรณีเช่นนี้ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๕ (๓) เพราะถือว่าเป็นกรณีตามมาตรา ๓๑ (๑) คือต้องให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาคหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล แล้วแต่กรณีตรวจสำนวนแล้วลงลายมือชื่อทำคำพิพากษา

การแบ่งประเภทศาลยุติธรรม*

ศาลยุติธรรมมีอยู่หลายศาลกระจายไปทั่วราชอาณาจักร บางศาลเป็นศาลพิเศษที่มีวิธีพิจารณาแบบพิเศษตามลักษณะของคดีที่มีความแตกต่างจากคดีธรรมดา แต่ก็ต้องใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรมบังคับในศาลพิเศษด้วยบางส่วน จึงอาจแบ่งศาลยุติธรรมตามลักษณะคดีและวิธีพิจารณาที่ศาลนั้นใช้บังคับออกได้เป็น ๓ ประเภท

๑. ศาลธรรมดา
๒. ศาลพิเศษ
๓. ศาลชำนาญพิเศษ

๑. ศาลธรรมดา เป็นศาลตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมที่พิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั่วไป โดยใช้วิธีพิจารณาตามแบบที่บัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒. ศาลพิเศษ เป็นศาลชั้นต้นที่ใช้วิธีพิจารณาตามแบบที่บัญญัติอยู่ในกฎหมายเฉพาะของศาลนั้นเป็นพิเศษที่แตกต่างจากคดีธรรมดา เพื่อให้เหมาะสมกับคดีที่มีลักษณะพิเศษ คือ ศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งแยกไว้เป็นคนละประเภทกับศาลชำนาญพิเศษที่จะกล่าวต่อไป เนื่องจากผู้พิพากษาในศาลนี้มิได้ใช้ความรู้ความเข้าใจในการชี้ขาดตัดสินคดีดังกล่าวยิ่งไปกว่าคดีธรรมดา จึงมิได้จัดเป็นศาลชำนาญพิเศษ

ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นศาลพิเศษที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาเฉพาะคดีเยาวชนและครอบครัว จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ แบ่งออกเป็นศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด และแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัด

ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยังมีไม่ทั่วทุกจังหวัดในราชอาณาจักร คงมีอยู่บางจังหวัดซึ่งมีความพร้อมที่จะจัดตั้งศาลขึ้น อย่างไรก็ตามบางจังหวัดที่พร้อมแล้วแต่ยังไม่มียงบประมาณจัดตั้งเป็นศาลขึ้น ก็จะตั้งเป็นแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัดไปพรางก่อน

อนึ่งศาลแขวงไม่ใช่ศาลพิเศษ เป็นเพียงศาลธรรมดาที่มีอำนาจพิจารณาคดีเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้น

๓. ศาลชำนาญพิเศษ เป็นศาลชั้นต้นที่ใช้วิธีพิจารณาตามแบบที่บัญญัติอยู่ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีของศาลนั้นเป็นพิเศษที่แตกต่างจากศาลธรรมดาเช่นเดียวกับศาลพิเศษ แต่คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลนี้เป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษที่จะต้องให้ผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ โดยเฉพาะเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าว แตกต่างจากผู้

* ที่มา : ไพโรจน์ วายุภาพ , คำอธิบายระบบศาลและพระธรรมนูญศาลยุติธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๕ : กรุงเทพฯ, วิญญูชน, ๒๕๕๐.

พิพากษาที่พิจารณาพิพากษาคดีธรรมดา จึงจัดว่าเป็นศาลชำนาญพิเศษ ศาลชำนาญพิเศษดังกล่าว เป็นศาลที่อยู่ในสังกัดศาลยุติธรรมเช่นกัน

ศาลชำนาญพิเศษในขณะนี้มียู่ ๔ ศาล เรียงตามลำดับเวลาที่มีการจัดตั้ง ดังนี้

- ๑) ศาลแรงงาน
- ๒) ศาลภาษีอากร
- ๓) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ
- ๔) ศาลล้มละลาย

ศาลพิเศษและศาลชำนาญพิเศษมีเฉพาะในศาลชั้นต้น ไม่มีในชั้นอุทธรณ์และฎีกาเป็นการ เฉพาะ การอุทธรณ์หรือฎีกาต้องยื่นต่อศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาคและศาลฎีกาต่อไปตามลำดับ ชั้นศาลหรืออุทธรณ์โดยตรงต่อศาลฎีกาแล้วแต่กรณี

อย่างไรก็ตาม คดีของศาลพิเศษหรือศาลชำนาญพิเศษดังกล่าวที่ขึ้นมาสู่ศาลสูงก็จะได้รับการพิจารณาพิพากษาโดยแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค กับแผนกคดีล้มละลายในศาลอุทธรณ์ หรือแผนกคดีแรงงาน แผนกคดีภาษีอากร แผนกคดีเยาวชน และครอบครัว แผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และแผนกคดีล้มละลาย ในศาลฎีกาแล้วแต่กรณี โดยใช้วิธีพิจารณาแบบพิเศษในชั้นอุทธรณ์และฎีกาที่มีกฎหมายบัญญัติ ไว้โดยเฉพาะบังคับแก่คดีดังกล่าวด้วย

๕ ชั้นของศาล

บทบัญญัติในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมได้กล่าวถึงเรื่องชั้นของศาลเป็นอันดับแรก โดย แบ่งศาลยุติธรรมออกเป็น ๓ ชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา และยังแบ่งศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ออกไปอีกหลายศาล ตั้งอยู่ที่พระราชอาณาจักร การแบ่งชั้นของศาลไว้เช่นนี้ย่อม จะต้องมียุติบัญญัติที่กำหนดเขตอำนาจของศาลเหล่านั้นรองรับต่อไปด้วย

การที่ต้องมีการแบ่งศาลชั้นต้นออกเป็นหลายศาลตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์นั้น ก็ด้วย วัตถุประสงค์ที่จะอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่กระจ่ายกันอยู่ทั่วราชอาณาจักร ทั้งเป็นการ แบ่งเบาภาระของศาลต่าง ๆ ให้มีปริมาณคดีที่รับผิดชอบในจำนวนที่เหมาะสม เพื่อให้การพิจารณา พิพากษาคดีเสร็จไปได้โดยรวดเร็ว

ส่วนการมีศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาคและศาลฎีกาอีก ๒ ชั้น สูงขึ้นไปจากศาลชั้นต้น เป็นลำดับนั้น มีวัตถุประสงค์สำคัญที่จะให้ศาลดังกล่าวทำหน้าที่ตรวจสอบคำพิพากษาหรือคำสั่ง ของศาลล่าง

สำหรับการแบ่งศาลอุทธรณ์ออกเป็นศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ถึงภาค ๘ แต่ยังคงให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ และศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ถึงภาค ๘ (ยกเว้นศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดระยองและศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่) มีที่ทำการตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครนั้น น่าจะไม่อยู่ในสภาพที่จะอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาติดต่อได้เท่าที่ควร แต่ก็เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของศาลอุทธรณ์โดยกระจายคดีไปพิจารณาพิพากษายังศาลอุทธรณ์ภาคต่าง ๆ ที่มีเขตอำนาจตามจำนวนที่เหมาะสม ทำให้คดีเสร็จไปได้รวดเร็วยิ่งขึ้นในระดับหนึ่ง ขณะนี้มีโครงการที่จะย้ายศาลอุทธรณ์ภาคออกไปตั้งในต่างจังหวัดไปตามกำลังงบประมาณที่จะได้รับ

การกำหนดชั้นของศาลไว้เป็น ๓ ชั้นดังกล่าว ยังถือว่าเป็นการจัดลำดับชั้นของศาลอันเป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวกับการฟ้องคดีด้วย เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒ บังคับไว้ว่า การเสนอคำฟ้องต่อศาลใดต้องพิจารณาชั้นของศาลด้วย และปกติคดีจะต้องเริ่มที่ศาลชั้นต้นก่อนเสมอ เพราะว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่งห้ามมิให้ฟ้อง พิพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีเป็นครั้งแรกในศาลหรือโดยศาลอื่นนอกจากศาลชั้นต้น เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนเป็นอย่างอื่น

สำหรับกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนว่าให้เริ่มต้นคดีที่ศาลอื่นนอกจากศาลชั้นต้น เช่น การดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่งแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่บทบัญญัติมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ กำหนดให้ยื่นฟ้องโดยตรงต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะไปยังที่ศาลชั้นต้นหาได้ไม่

การที่ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาคและศาลฎีกาเป็นศาลที่สูงกว่าศาลชั้นต้นเรียงลำดับไปดังกล่าวยังถือเป็นหลักการอันสำคัญด้วยว่า การดำเนินกระบวนการพิจารณาจะต้องเป็นไปตามลำดับชั้นศาล ถ้าข้ามชั้นศาล ศาลนั้นย่อมรับไว้พิจารณาพิพากษาไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๔๘/๒๕๑๙ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงินแก่โจทก์จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายกอุทธรณ์ของจำเลย เพราะเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ การที่จำเลยฎีกาขอให้ยกฟ้องโจทก์เป็นการไม่ถูกต้อง ไม่สามารถทำได้ เพราะศาลอุทธรณ์ยังไม่ได้รับวินิจฉัยข้อเท็จจริงในประเด็นแห่งคดีให้เป็นไปตามลำดับชั้นของศาล

ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑ แบ่งศาลยุติธรรมออกเป็น ๓ ชั้น คือ

๑. ศาลชั้นต้น
๒. ศาลอุทธรณ์
๓. ศาลฎีกา

กล่าวเป็นเบื้องต้นได้ว่า ศาลชั้นต้นเป็นศาลเริ่มต้นคดีที่จะรับคำฟ้องไว้พิจารณาพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นศาลที่รับอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นไว้พิจารณาพิพากษา

ส่วนศาลฎีกาเป็นศาลสูงสุดที่รับฎีกาคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ไว้พิจารณาพิพากษาเป็นที่สุด

สำหรับอำนาจหน้าที่ของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ยังมีรายละเอียดอีกมากจะได้ศึกษากันต่อไป

นอกจากนี้ความตอนท้ายของมาตรา ๑ ได้บัญญัติด้วยว่า เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งอาจเป็นการบัญญัติให้มีเพียงศาลชั้นเดียวหรือสองชั้นก็ได้ ซึ่งขณะนี้ไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายใดบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ส่วนกรณีที่มีกฎหมายวิธีพิจารณาสำหรับคดีบางประเภทที่บัญญัติให้มีการอุทธรณ์ได้โดยตรงต่อศาลฎีกาได้ เช่น คดีแรงงาน คดีภาษีอากร คดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ คดีล้มละลายเฉพาะคดีฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ เป็นต้น หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่บัญญัติให้ยื่นฟ้องต่อศาลฎีกาได้โดยตรงนั้น มิใช่บทบัญญัติที่กำหนดชั้นศาลเป็นอย่างอื่นแต่อย่างใด

เมื่อศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์มีอยู่หลายศาล ส่วนศาลฎีกามีอยู่ศาลเดียวดังกล่าวแล้วจึงอาจแบ่งศาลของแต่ละชั้นเป็นดังนี้

๑. ศาลชั้นต้น ตามพระราชธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒ กำหนดให้ศาลชั้นต้น ประกอบด้วยหรือแบ่งออกเป็น

- (๑) ศาลแพ่ง
- (๒) ศาลแพ่งกรุงเทพใต้
- (๓) ศาลแพ่งธนบุรี
- (๔) ศาลอาญา
- (๕) ศาลอาญากรุงเทพใต้
- (๖) ศาลอาญาธนบุรี
- (๗) ศาลจังหวัด
- (๘) ศาลแขวง
- (๙) ศาลยุติธรรมอื่นที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดให้เป็นศาลชั้นต้น

การแบ่งศาลชั้นต้นด้วยวิธีดังกล่าวแตกต่างไปจากการแบ่งตามพระราชธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๓ เดิม ที่แบ่งศาลชั้นต้นออกเป็นศาลชั้นต้นในกรุงเทพมหานครกับศาลชั้นต้นในจังหวัดอื่นนอกกรุงเทพมหานคร การแบ่งด้วยวิธีดังกล่าวข้างต้น แสดงว่าศาลชั้นต้นทุกศาลมีฐานะเท่าเทียมกัน ดังจะเห็นได้จากการที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๓ กำหนดให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานครกับผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดหรือศาลแขวงเป็นข้าราชการตุลาการที่ได้รับเงินเดือนชั้น ๓ เช่นกัน จะได้กล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละศาลเป็นลำดับไปดังนี้

ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญาธนบุรี เป็นศาลชั้นต้นที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร

สำหรับศาลจังหวัด ในกรุงเทพมหานครมีศาลจังหวัดมีนบุรี ตั้งอยู่ ๑ ศาล ศาลจังหวัด นอกนั้นตั้งอยู่นอกกรุงเทพมหานคร บางจังหวัดมีศาลจังหวัดตั้งอยู่เกินกว่า ๑ ศาล เช่น จังหวัด ยะลา มีศาลจังหวัดยะลา กับศาลจังหวัดเบตง หรือจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน และศาลจังหวัดแม่สะเรียง เป็นต้น รายละเอียดจะกล่าวต่อไปในบทที่ ๒ ส่วนที่ ๓

ส่วนศาลแขวงนั้น ในกรุงเทพมหานครมีศาลแขวงอยู่หลายศาล เช่น ศาลแขวงดุสิต ศาลแขวงพระนครเหนือ เป็นต้น แต่ในเขตศาลจังหวัดมีนบุรีไม่มีศาลแขวงตั้งอยู่ ในจังหวัดที่อยู่นอกกรุงเทพมหานครบางจังหวัดก็มีศาลแขวงตั้งอยู่ เช่น ศาลแขวงราชบุรี ศาลแขวงนครสวรรค์ เป็นต้น ศาลแขวงดังกล่าวจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๓ ที่ให้ตั้งศาลแขวงขึ้นในทุกจังหวัด จะเปิดทำการเมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งปรากฏว่าได้มีพระราชกฤษฎีกาเปิดทำการศาลแขวงแล้ว ๒๖ ศาล รายละเอียดจะกล่าวต่อไปในบทที่ ๒ ส่วนที่ ๓

สำหรับศาลยุติธรรมอื่นที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นๆ กำหนดให้เป็นศาลชั้นต้นตาม มาตรา ๒ ตอนท้ายนั้น หมายถึง ศาลพิเศษหรือศาลชำนาญพิเศษ อันได้แก่ ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัด ศาลแรงงานกลาง ศาลแรงงานภาค ศาลภาษีอากรกลาง ศาลภาษีอากรภาค ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศภาค และศาลล้มละลายกลาง ศาลล้มละลายภาค

รายละเอียดเกี่ยวกับเขตอำนาจของศาลดังกล่าวจะศึกษาในบทต่อไป

ศาลชั้นต้นดังกล่าวมีความสำคัญต่อคดีเป็นอย่างมาก กล่าวคือ

(๑) ศาลชั้นต้นเป็นศาลที่มีอยู่ทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่จะเริ่มต้นคดีด้วยการยื่นคำฟ้อง คำร้องขอ คำร้องหรือคำขอที่ศาลชั้นต้นเหล่านั้น ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ของตนได้

(๒) ศาลชั้นต้นเป็นศาลที่ทำการพิจารณาสืบพยานบันทึกเก็บไว้ในสำนวน สำนวนที่จัดทำขึ้นดังกล่าวจะเป็นหลักสำหรับใช้ในการพิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาต่อไปด้วย เพราะว่าการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาปกติจะไม่มีสืบพยาน เพียงแต่ทำการตรวจสอบสำนวนดังกล่าวที่ศาลชั้นต้นได้ทำไว้เท่านั้น

(๓) ศาลชั้นต้นเป็นศาลเดียวที่ทำหน้าที่ในการบังคับคดีแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๒ และออกหมายอาญาเพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษาคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๘ เว้นแต่แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลฎีกา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจบังคับคดีได้เอง

(๔) ศาลชั้นต้นเป็นศาลที่ทำหน้าที่รับอุทธรณ์หรือฎีกา หรือรับคำร้องคำขอต่างๆ ที่ยื่นต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา หรือไต่สวนสืบพยาน และอ่านคำพิพากษาแทนศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาด้วย

การที่ศาลชั้นต้นมีบทบาทอันสำคัญดังกล่าว องค์คณะผู้พิพากษาที่พิจารณาพิพากษาคดีตลอดทั้งคู่ความที่เกี่ยวข้องจะต้องคำนึงถึงเสมอ และต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความละเอียดรอบคอบและสมบูรณ์เสียแต่ในศาลชั้นต้น มิฉะนั้นอาจส่งผลเสียหายแก่รูปคดีที่จะขึ้นสู่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาต่อไปได้

๒. ศาลอุทธรณ์ ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๓ กำหนดให้ศาลอุทธรณ์ประกอบด้วยหรือแบ่งออกเป็น

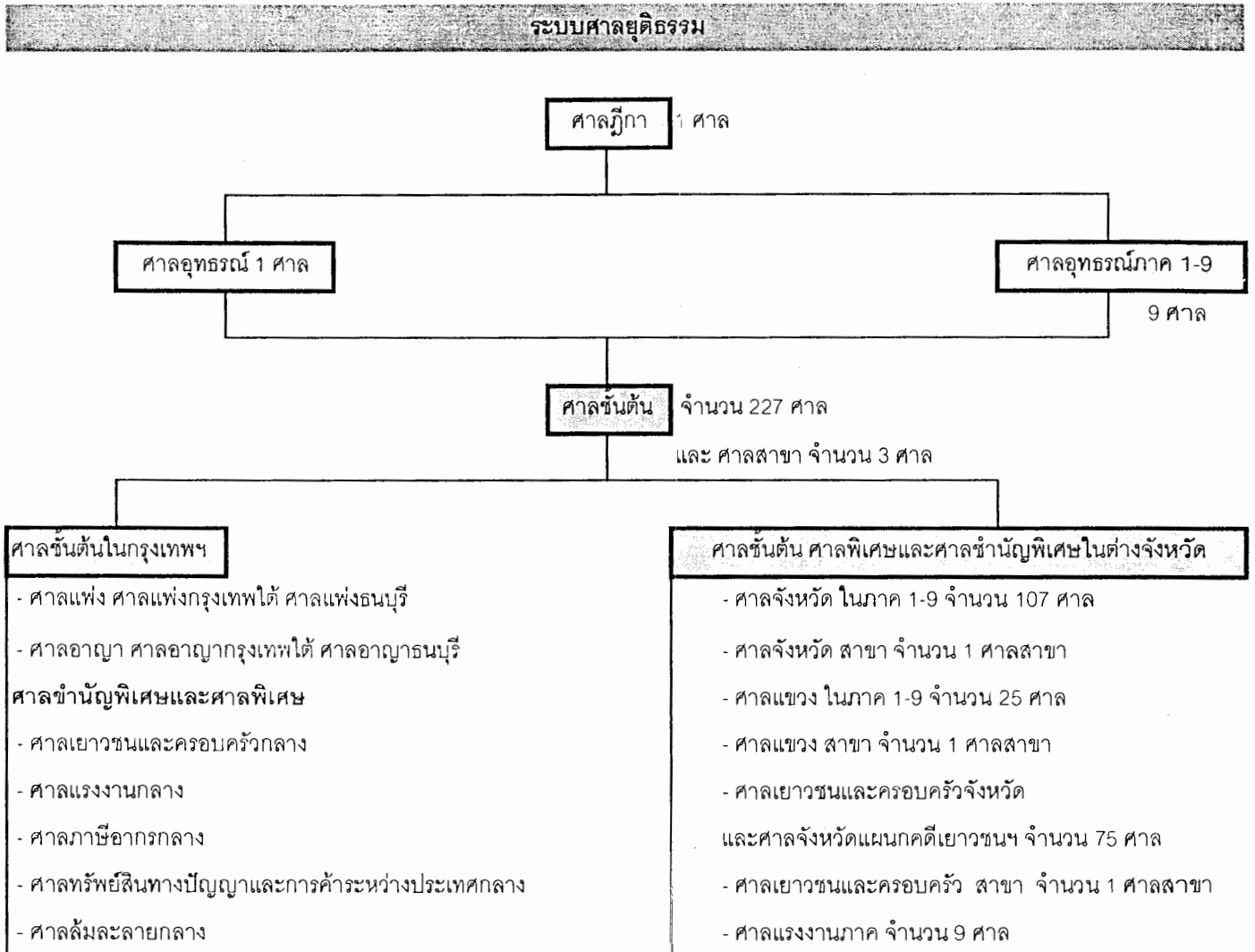
(๑) ศาลอุทธรณ์

(๒) ศาลอุทธรณ์ภาค

สำหรับศาลอุทธรณ์มีอยู่ศาลเดียว ส่วนศาลอุทธรณ์ภาคตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์ภาค พ.ศ. ๒๕๓๒ เดิมเปิดทำการเพียง ๓ ศาล คือ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ และศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ต่อมาได้เปิดทำการศาลอุทธรณ์ภาคเพิ่มอีก ๖ ศาล โดยเปลี่ยนแปลงแบ่งเขตศาลใหม่ คือ ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ และศาลอุทธรณ์ภาค ๙

๓. ศาลฎีกา ศาลฎีกามีอยู่ศาลเดียว เป็นศาลสูงสุด เมื่อศาลฎีกาชี้ขาดตัดสินคดีอย่างไรย่อมเป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๗ คู่ความไม่มีสิทธิที่จะทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาคัดค้านคดีนั้นต่อไปตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๓ วรรคท้าย

โครงสร้างศาลยุติธรรม*

รวมจำนวนศาลทั่วราชอาณาจักร จำนวน 241 ศาล

* ที่มา : สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม, ๒๕๕๒. รายชื่อศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร. สืบค้นได้ที่ http://www.coj.go.th/oppb/info.php?info=sub_menu&cid=๑2

รายชื่อศาลแขวงทั่วราชอาณาจักร

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
1	แขวงปทุมวัน	15	แขวงขอนแก่น
2	แขวงพระนครใต้	16	แขวงอุดรธานี
3	แขวงพระนครเหนือ	17	แขวงเชียงใหม่
4	แขวงดุสิต	18	แขวงลำปาง
5	แขวงธนบุรี	19	แขวงพิษณุโลก
6	แขวงพระนครศรีอยุธยา	20	แขวงนครสวรรค์
7	แขวงลพบุรี	21	แขวงนครปฐม
8	แขวงนนทบุรี	22	แขวงราชบุรี
9	แขวงสมุทรปราการ	23	แขวงสุพรรณบุรี
10	แขวงชลบุรี	24	แขวงนครศรีธรรมราช
11	แขวงนครราชสีมา	25	แขวงสุราษฎร์ธานี
12	แขวงนครราชสีมา(พิมาย) (สาขา)	26	แขวงสงขลา
13	แขวงสุรินทร์		
14	แขวงอุบลราชธานี		
รวมจำนวนศาลแขวงครบครันทั่วราชอาณาจักร 26 ศาล			

รายชื่อศาลพิเศษและศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ

ลำดับ	รายชื่อศาล
1	ศาลภาษีอากรกลาง
2	ศาลแรงงานกลาง
3	ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง
4	ศาลล้มละลายกลาง
5	ศาลแรงงานภาค 1
6	ศาลแรงงานภาค 2
7	ศาลแรงงานภาค 3
8	ศาลแรงงานภาค 4
9	ศาลแรงงานภาค 5
10	ศาลแรงงานภาค 6
11	ศาลแรงงานภาค 7
12	ศาลแรงงานภาค 8
13	ศาลแรงงานภาค 9
รวม 13 ศาล	

รายชื่อศาลเยาวชนและครอบครัว และศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
1	ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง		ภาค 4
2	ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง (สาขามีนบุรี)	28	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น
รวม 2 ศาล		29	ศาลจังหวัดอุดรธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
	ภาค 1	30	ศาลจังหวัดร้อยเอ็ดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
3	ศาลจังหวัดนนทบุรีแผนกคดีเยาวชนฯ	31	ศาลจังหวัดนครพนมแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
4	ศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเยาวชนฯ	32	ศาลจังหวัดหนองบัวลำภูแผนกคดีเยาวชนฯ
5	ศาลจังหวัดอยุธยาแผนกคดีเยาวชนฯ	33	ศาลจังหวัดกาฬสินธุ์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
6	ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนฯ	34	ศาลจังหวัดหนองคายแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
7	ศาลจังหวัดสระบุรีแผนกคดีเยาวชนฯ	35	ศาลจังหวัดเลยแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
8	ศาลจังหวัดสิงห์บุรีแผนกคดีเยาวชนฯ	36	ศาลจังหวัดสกลนครแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
9	ศาลจังหวัดอ่างทองแผนกคดีเยาวชนฯ	37	ศาลจังหวัดมุกดาหารแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
10	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดลพบุรี	38	ศาลจังหวัดมหาสารคามแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
11	ศาลจังหวัดชัยนาทแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	รวม 11 ศาล	
รวม 9 ศาล			ภาค 5
	ภาค 2	39	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่
12	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง	40	ศาลจังหวัดลำปางแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
13	ศาลจังหวัดชลบุรีแผนกคดีเยาวชนฯ	41	ศาลจังหวัดลำพูนแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
14	ศาลจังหวัดจันทบุรีแผนกคดีเยาวชนฯ	42	ศาลจังหวัดเชียงรายแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
15	ศาลจังหวัดฉะเชิงเทราแผนกคดีเยาวชนฯ	43	ศาลจังหวัดแพร่แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
16	ศาลจังหวัดตราดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	44	ศาลจังหวัดน่านแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
17	ศาลจังหวัดสระแก้วแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	45	ศาลจังหวัดพะเยาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
18	ศาลจังหวัดปราจีนบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	46	ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอนแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
19	ศาลจังหวัดนครนายกแผนกคดีเยาวชนฯ	รวม 8 ศาล	
รวม 8 ศาล			ภาค 6
	ภาค 3	47	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครสวรรค์
20	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา	48	ศาลจังหวัดพิษณุโลกแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
21	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุบลราชธานี	49	ศาลจังหวัดเพชรบูรณ์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
22	ศาลจังหวัดอำนาจเจริญแผนกคดีเยาวชนฯ	50	ศาลจังหวัดสุโขทัยแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
23	ศาลจังหวัดบุรีรัมย์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	51	ศาลจังหวัดกำแพงเพชรแผนกคดีเยาวชนฯ
24	ศาลจังหวัดศรีสะเกษแผนกคดีเยาวชนฯ	52	ศาลจังหวัดอุตรดิตถ์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
25	ศาลจังหวัดสุรินทร์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	53	ศาลจังหวัดอุทัยธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
26	ศาลจังหวัดชัยภูมิแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	54	ศาลจังหวัดพิจิตรแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
27	ศาลจังหวัดยโสธรแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	55	ศาลจังหวัดตากแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
รวม 8 ศาล		รวม 9 ศาล	

รายชื่อศาลเยาวชนและครอบครัว และศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร (ต่อ)

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ภาค 7		ภาค 9
56	ศาลจังหวัดนครปฐมแผนกคดีเยาวชนฯ	72	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสงขลา
57	ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีแผนกคดีเยาวชนฯ	73	ศาลจังหวัดตรังแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
58	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี	74	ศาลจังหวัดนราธิวาสแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
59	ศาลจังหวัดกาญจนบุรีแผนกคดีเยาวชนฯ	75	ศาลจังหวัดปัตตานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
60	ศาลจังหวัดเพชรบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	76	ศาลจังหวัดสตูลแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
61	ศาลจังหวัดสมุทรสาครแผนกคดีเยาวชนฯ	77	ศาลจังหวัดยะลาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
62	ศาลจังหวัดสมุทรสงครามแผนกคดีเยาวชนฯ	78	ศาลจังหวัดพัทลุงแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
63	ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์แผนกคดีเยาวชนฯ		รวม 7 ศาล
รวม 8 ศาล			
	ภาค 8		
64	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี		
65	ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชแผนกคดีเยาวชนฯ		
66	ศาลจังหวัดภูเก็ตแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว		
67	ศาลจังหวัดระนองแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว		
68	ศาลจังหวัดพังงาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว		
69	ศาลจังหวัดชุมพรแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว		
70	ศาลจังหวัดกระบี่แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว		
71	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี (สาขาเกาะสมุย)		
รวม 8 ศาล			
รวมจำนวนศาลเยาวชนและครอบครัว และศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร 78 ศาล			

รายชื่อศาลจังหวัดในภาค 1-9

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ภาค 1	22	ศาลจังหวัดตราด
1	ศาลจังหวัดมีนบุรี	23	ศาลจังหวัดจันทบุรี
2	ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	24	ศาลจังหวัดพัทธยา
3	ศาลจังหวัดลพบุรี	รวม 10 ศาล	
4	ศาลจังหวัดชัยนาท		ภาค 3
5	ศาลจังหวัดสิงห์บุรี	25	ศาลจังหวัดนครราชสีมา
6	ศาลจังหวัดอ่างทอง	26	ศาลจังหวัดบัวใหญ่
7	ศาลจังหวัดสระบุรี	27	ศาลจังหวัดสรวง
8	ศาลจังหวัดปทุมธานี	28	ศาลจังหวัดชัยภูมิ
9	ศาลจังหวัดธัญบุรี	29	ศาลจังหวัดภูเขียว
10	ศาลจังหวัดนนทบุรี	30	ศาลจังหวัดบุรีรัมย์
11	ศาลจังหวัดสมุทรปราการ	31	ศาลจังหวัดนางรอง
12	ศาลจังหวัดชัยบาดาล	32	ศาลจังหวัดสุรินทร์
13	ศาลจังหวัดพระโขนง	33	ศาลจังหวัดรัตนบุรี
14	ศาลจังหวัดตลิ่งชัน	34	ศาลจังหวัดศรีสะเกษ
รวม 14 ศาล		35	ศาลจังหวัดอุบลราชธานี
	ภาค 2	36	ศาลจังหวัดอำนาจเจริญ
15	ศาลจังหวัดชลบุรี	37	ศาลจังหวัดยโสธร
16	ศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา	38	ศาลจังหวัดเดชอุดม
17	ศาลจังหวัดนครนายก	39	ศาลจังหวัดกันทรลักษ์
18	ศาลจังหวัดปราจีนบุรี	รวม 15 ศาล	
19	ศาลจังหวัดกบินทร์บุรี		
20	ศาลจังหวัดสระแก้ว		
21	ศาลจังหวัดระยอง		

รายชื่อศาลจังหวัดในภาค 1-9

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ภาค 4		ภาค 5
40	ศาลจังหวัดขอนแก่น	59	ศาลจังหวัดเชียงราย
41	ศาลจังหวัดพล	60	ศาลจังหวัดเทิง
42	ศาลจังหวัดอุดรธานี	61	ศาลจังหวัดพะเยา
43	ศาลจังหวัดหนองคาย	62	ศาลจังหวัดน่าน
44	ศาลจังหวัดบึงกาฬ	63	ศาลจังหวัดลำพูน
45	ศาลจังหวัดเลย	64	ศาลจังหวัดแพร่
46	ศาลจังหวัดสกลนคร	รวม 11 ศาล	
47	ศาลจังหวัดสว่างแดนดิน		ภาค 6
48	ศาลจังหวัดนครพนม	65	ศาลจังหวัดพิษณุโลก
49	ศาลจังหวัดมุกดาหาร	66	ศาลจังหวัดสุโขทัย
50	ศาลจังหวัดมหาสารคาม	67	ศาลจังหวัดสวรรคโลก
51	ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด	68	ศาลจังหวัดอุดรดิตถ์
52	ศาลจังหวัดหนองบัวลำภู	69	ศาลจังหวัดตาก
53	ศาลจังหวัดกาฬสินธุ์	70	ศาลจังหวัดแม่สอด
รวม 14 ศาล		71	ศาลจังหวัดกำแพงเพชร
	ภาค 5	72	ศาลจังหวัดพิจิตร
54	ศาลจังหวัดเชียงใหม่	73	ศาลจังหวัดเพชรบูรณ์
55	ศาลจังหวัดฝาง	74	ศาลจังหวัดหล่มสัก
56	ศาลจังหวัดลำปาง	75	ศาลจังหวัดนครสวรรค์
57	ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน	76	ศาลจังหวัดอุทัยธานี
58	ศาลจังหวัดแม่สะเรียง		
		รวม 12 ศาล	

รายชื่อศาลจังหวัดในภาค 1-9

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ภาค 7		ภาค 8
77	ศาลจังหวัดนครปฐม	96	ศาลจังหวัดตะกั่วป่า
78	ศาลจังหวัดราชบุรี	97	ศาลจังหวัดภูเก็ต
79	ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี	98	ศาลจังหวัดเกาะสมุย
80	ศาลจังหวัดกาญจนบุรี		
81	ศาลจังหวัดเพชรบุรี	รวม 13 ศาล	
82	ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์		ภาค 9
83	ศาลจังหวัดสมุทรสาคร	99	ศาลจังหวัดสงขลา
84	ศาลจังหวัดทองผาภูมิ	100	ศาลจังหวัดตรัง
85	ศาลจังหวัดสมุทรสงคราม	101	ศาลจังหวัดพัทลุง
	รวม 9 ศาล	102	ศาลจังหวัดสตูล
	ภาค 8	103	ศาลจังหวัดปัตตานี
86	ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช	104	ศาลจังหวัดยะลา
87	ศาลจังหวัดปากพนัง	105	ศาลจังหวัดเบตง
88	ศาลจังหวัดทุ่งสง	106	ศาลจังหวัดนราธิวาส
89	ศาลจังหวัดชุมพร	107	ศาลจังหวัดนาทวี
90	ศาลจังหวัดหลังสวน		รวม 9 ศาล
91	ศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี		
92	ศาลจังหวัดไชยา		
93	ศาลจังหวัดระนอง		
94	ศาลจังหวัดกระบี่		
95	ศาลจังหวัดพังงา		
รวมจำนวนศาลจังหวัด 107 ศาล			

รายชื่อศาลฎีกาและศาลอุทธรณ์ภาค 1-9

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
1	ชั้นฎีกา ศาลฎีกา	1	ชั้นอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์
		2	ศาลอุทธรณ์ภาค 1
		3	ศาลอุทธรณ์ภาค 2
		4	ศาลอุทธรณ์ภาค 3
		5	ศาลอุทธรณ์ภาค 4
		6	ศาลอุทธรณ์ภาค 5
		7	ศาลอุทธรณ์ภาค 6
		8	ศาลอุทธรณ์ภาค 7
		9	ศาลอุทธรณ์ภาค 8
		10	ศาลอุทธรณ์ภาค 9
รวม 1 ศาล		รวม 10 ศาล	

รายชื่อศาลสาขาทั่วราชอาณาจักร

ลำดับ	รายชื่อศาล
1	ศาลสาขาของศาลจังหวัด ศาลจังหวัดสึคิ้ว (ปากช่อง)
รวมศาลสาขาของศาลจังหวัด 1 ศาล	
1	ศาลสาขาของศาลแขวง ศาลแขวงนครราชสีมา (พิมาย)
รวมศาลสาขาของศาลแขวง 1 ศาล	
1	ศาลสาขาของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง (สาขามีนบุรี)
รวมศาลสาขาของศาลเยาวชนและครอบครัว 1 ศาล	
รวมศาลสาขาของศาลจังหวัด ศาลสาขาของศาลแขวง และศาลสาขาของศาลเยาวชนและครอบครัว 3 ศาล	

รายชื่อศาลในกรุงเทพมหานคร

ลำดับ	รายชื่อศาล
1	ศาลแพ่ง
3	ศาลแพ่งธนบุรี
5	ศาลแพ่งกรุงเทพใต้
2	ศาลอาญา
4	ศาลอาญาธนบุรี
6	ศาลอาญากรุงเทพใต้
รวม 6 ศาล	

เขตการปกครองจังหวัดเชียงใหม่*

จังหวัดเชียงใหม่แบ่งเขตการปกครอง ดังนี้

- ๒๔ อำเภอ
- ๒๐๔ ตำบล
- ๒,๐๖๖ หมู่บ้าน
- ๑ เทศบาลนคร (เทศบาลนครเชียงใหม่)
- ๒ เทศบาลเมือง (เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา) (เทศบาลเมืองแม่โจ้)

รายชื่ออำเภอต่างๆ

๑. อำเภอเมืองเชียงใหม่	๑๓. อำเภอสันกำแพง
๒. อำเภอจอมทอง	๑๔. อำเภอสันทราย
๓. อำเภอแม่แจ่ม	๑๕. อำเภอหางดง
๔. อำเภอเชียงดาว	๑๖. อำเภอฮอด
๕. อำเภอดอยสะเก็ด	๑๗. อำเภอดอยเต่า
๖. อำเภอแม่แตง	๑๘. อำเภออมก๋อย
๗. อำเภอแม่ริม	๑๙. อำเภอสารภี
๘. อำเภอสะเมิง	๒๐. อำเภอเวียงแหง
๙. อำเภอฝาง	๒๑. อำเภอไชยปราการ
๑๐. อำเภอแม่สาย	๒๒. อำเภอแม่วาง
๑๑. อำเภอพร้าว	๒๓. อำเภอแม่อน
๑๒. อำเภอสันป่าตอง	๒๔. อำเภอดอยหล่อ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

๑. เทศบาลนครเชียงใหม่
๒. เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา
๓. เทศบาลเมืองแม่โจ้
๔. องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

* ที่มา : กลุ่มพัฒนากฎหมาย สำนักวิชาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

ระยะทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ไปยังอำเภอต่าง ๆ

อำเภอแม่วิม	๘	กิโลเมตร
อำเภอสารภี	๑๐	กิโลเมตร
อำเภอสันทราย	๑๒	กิโลเมตร
อำเภอสันกำแพง	๑๓	กิโลเมตร
อำเภอหางดง	๑๕	กิโลเมตร
อำเภอดอยสะเก็ด	๑๘	กิโลเมตร
อำเภอสันป่าตอง	๒๒	กิโลเมตร
อำเภอแม่วาง	๓๕	กิโลเมตร
อำเภอแม่แตง	๔๐	กิโลเมตร
อำเภอสะเมิง	๕๔	กิโลเมตร
อำเภอจอมทอง	๕๘	กิโลเมตร
อำเภอเชียงดาว	๖๘	กิโลเมตร
อำเภอฮอด	๘๘	กิโลเมตร
อำเภอพร้าว	๑๐๓	กิโลเมตร
อำเภอดอยเต่า	๑๒๑	กิโลเมตร
อำเภอไชยปราการ	๑๓๑	กิโลเมตร
อำเภอเวียงแหง	๑๕๐	กิโลเมตร
อำเภอฝาง	๑๕๔	กิโลเมตร
อำเภอแม่แจ่ม	๑๕๖	กิโลเมตร
อำเภอแม่อาว	๑๗๔	กิโลเมตร
อำเภออมก๋อย	๑๗๙	กิโลเมตร
อำเภอแม่ฮอน	๒๙	กิโลเมตร
อำเภอดอยหล่อ	๔๒	กิโลเมตร

เขตอำนาจศาลยุติธรรมประจำภาค ๕' (ปัจจุบัน)
จังหวัดเชียงใหม่

มีศาลยุติธรรมภายในจังหวัดดังต่อไปนี้

๑. ศาลจังหวัดเชียงใหม่
๒. ศาลจังหวัดฝาง
๓. ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่
๔. ศาลแขวงเชียงใหม่

๑. ศาลจังหวัดเชียงใหม่	
ที่ตั้งศาล	ถนนโชตนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐
เบอร์โทรศัพท์	โทร ๐ ๕๓๒๒ ๕๑๔๕ , ๐ ๕๓๒๑ ๙๒๕๓
เขตอำนาจพิจารณา ๒๑อำเภอ	อำเภอเมืองเชียงใหม่, อำเภอแม่แตง, อำเภอเชียงดาว, อำเภอพร้าว, อำเภอสันทราย, อำเภอหางดง, อำเภอสันป่าตอง, อำเภอจอมทอง, อำเภอสันกำแพง, อำเภอสารภี, อำเภอดอยสะเก็ด, อำเภอแม่ริม, อำเภอสะเมิง, อำเภอฮอด, อำเภอเวียงแหง, อำเภอแม่วาง, อำเภออมก๋อย, อำเภอดอยเต่า, อำเภอแม่แจ่ม, กิ่งอำเภอแม่ออน, กิ่งอำเภอดอยหล่อ
หมายเหตุ	
๒. ศาลจังหวัดฝาง	
ที่ตั้งศาล	ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๑๐
เบอร์โทรศัพท์	โทร ๐ ๕๓๓๘ ๓๑๐๖
เขตอำนาจพิจารณา ๓ อำเภอ	อำเภอฝาง, อำเภอแม่เมาะ, กิ่งอำเภอไชยปราการ
หมายเหตุ	

* ที่มา : สำนักงานศาลยุติธรรม และสมุดบันทึกนักกฎหมายของสภาทนายความ สืบค้นได้ที่

๓. ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่	
ที่ตั้งศาล	ถนนแก้ววรัฏฐ ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐
เบอร์โทรศัพท์	โทร ๐๕๓๒๖ ๕๒๐๒
เขตอำนาจพิจารณา ทุกอำเภอ	อำเภอเมืองเชียงใหม่, อำเภอแม่แตง, อำเภอเชียงดาว, อำเภอพร้าว, อำเภอสันทราย, อำเภอหางดง, อำเภอสันป่าตอง, อำเภอจอมทอง, อำเภอสันกำแพง, อำเภอสารภี, อำเภอดอยสะเก็ด, อำเภอแม่ริม, อำเภอสะเมิง, , อำเภอฮอด, อำเภอเวียงแหง, อำเภอแม่วาง, กิ่งอำเภอดอยหล่อ, กิ่งอำเภอแม่ออน, อำเภอดอยเต่า, อำเภอแม่แจ่ม, อำเภออมก๋อย, อำเภอฝาง,อำเภอแม่เฒ่า,กิ่งอำเภอไชยปราการ
หมายเหตุ	
๔. ศาลแขวงเชียงใหม่	
ที่ตั้งศาล	ถนนชูปเปอร์ไฮเวย์ ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐
เบอร์โทรศัพท์	โทร ๐ ๕๓๙๒ ๑๙๑๘
เขตอำนาจพิจารณา ๑๗ อำเภอ	อำเภอเมืองเชียงใหม่, อำเภอแม่แตง, อำเภอเชียงดาว, อำเภอพร้าว, อำเภอสันทราย, อำเภอหางดง, อำเภอสันป่าตอง, อำเภอจอมทอง, อำเภอสันกำแพง, อำเภอสารภี, อำเภอดอยสะเก็ด, อำเภอแม่ริม, อำเภอสะเมิง, อำเภอฮอด, อำเภอแม่วาง, กิ่งอำเภอดอยหล่อ,กิ่งอำเภอแม่ออน
หมายเหตุ	ข้อ ๑. อำเภอฝาง, อำเภอแม่เฒ่า, กิ่งอำเภอไชยปราการ,ไม่อยู่ในอำนาจ ศาลแขวงเชียงใหม่ตั้งนั้นคดีซึ่งอยู่ในอำนาจศาลแขวงที่เกิดขึ้นใน ๓ อำเภอนี้ ให้ฟ้องต่อศาลจังหวัดฝาง ข้อ. ๒ อำเภอเวียงแหง,อำเภอดอยเต่า,อำเภอแม่แจ่ม,อำเภออมก๋อย ไม่อยู่ในอำนาจศาลแขวงเชียงใหม่ตั้งนั้นคดีซึ่งอยู่ในอำนาจศาล แขวงที่เกิดขึ้นใน ๔ อำเภอนี้ ให้ฟ้องต่อศาลจังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดตั้งศาลจังหวัดสอด
จำนวนคดีแพ่งและคดีอาญา ภายในเขตศาลจังหวัดสอด
ตั้งแต่ มกราคม ถึง ธันวาคม ๒๕๕๑

ที่	อำเภอ	คดีแพ่ง	คดีอาญา	รวม
๑.	อำเภอสอด	๖๗	๑๙๒	๒๕๙
๒.	อำเภอยางชุมน้อย	๒๗๑	๓๓๕	๖๐๖
๓.	อำเภอดอยเต่า	๕๒	๘๓	๑๓๕
๔.	อำเภอดอยหล่อ	๑๖๐	๑๔๕	๓๐๕
๕.	อำเภอแม่แจ่ม	๙๑	๑๓๒	๒๒๓
๖.	อำเภออมก๋อย	๒๘	๒๓๒	๒๖๐
รวม				๑,๗๙๔

**ข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดตั้งศาลจังหวัดสอ
สถิตคดี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึง ๒๕๕๑**

ที่	เขตศาล	จำนวน ประชากร	สถิตคดี (คดีแพ่งและคดีอาญา)				ระยะทาง (กม.)		ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ ความเห็นของประชาชนในพื้นที่
			๒๕๔๘	๒๕๔๙	๒๕๕๐	๒๕๕๑	ถึงอำเภอ เมือง	ถึงอำเภอ สอ	
๑.	อำเภอสอ	๔๘,๘๔๓	๔๘๗	๒๘๒	๒๐๔	๒๕๙	๘๘	-	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดเชียงใหม่ ผู้พิพากษา หัวหน้าศาลแขวงเชียงใหม่ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายตำรวจ และประชาชนในอำเภอสอ อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม อำเภออมก๋อย เห็นชอบด้วย
๒.	อำเภอจอมทอง	๖๕,๕๖๓	๓๘๓	๔๕๙	๔๕๓	๖๐๖	๕๘	๓๓	
๓.	อำเภอดอยเต่า	๒๗,๑๘๖	๑๘๔	๒๑๖	๑๔๒	๑๓๕	๑๒๑	๓๔	
๔.	อำเภอดอยหล่อ	๒๗,๔๔๖	๒๐๐	๒๓๕	๓๐๕	๓๐๕	๔๒	๔๗	
๕.	อำเภอแม่แจ่ม	๖๗,๐๕๕	๑๖๙	๑๕๖	๒๕๑	๒๒๙	๑๕๖	๖๔	
๖.	อำเภออมก๋อย	๖๐,๗๓๗	๑๕๑	๘๖	๒๖๖	๒๖๐	๑๗๙	-	
รวม		๒๙๖,๘๓๐	๑,๕๗๔	๑,๔๓๔	๑,๖๒๑	๑,๗๙๔	-	-	

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.
(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัด
ที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.
(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร

ร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.
(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน (๑)
วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 18
วันที่ 17 ต.ค. 2552
เวลา 13.01 น.

ด่วนที่สุด
ที่ สผ ๐๐๑๔๕๕๕๕๕

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัด
ที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ซึ่งศาลฎีกาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ
ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๖

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายชัย ชิดชอบ)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานนิติ
รับที่ สท(น) / ๒๕๕๒
วันที่ ๑๗ / ๓.๓ / ๕๕๒
เวลา ๑๓.๕๕ น.
สำนักการประชุม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ สท(น) / ๒๕๕๒ / ๑๗ / ๓.๓ / ๕๕๒
เวลา ๑๓.๕๕ น. ส่ง ส.ค.ค.
สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๓๖

สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.
(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.
(นายบรรพต ตันติมนตรี กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด
จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. (นายสุรพล เกียรติไชยากร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ที่ประชุมได้พิจารณาและ
ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับนี้ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒
ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง
เพื่อพิจารณา โดยถือร่างของศาลฎีกาเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว
จึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สาม
เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ
ร่างพระราชบัญญัตินี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๒

(นายสุรวิจักขณ์ นาควิชะระ)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(๓)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ.

หลักการ

จัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องที่อำเภอดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

(นายบรรพต ดันติมนตรี กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(นายสุรพล เกียรติไชยากร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๔)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ.

หลักการ

จัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

"เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอฮอด อำเภออมก๋อย และอำเภอแม่แจ่มยกเว้นตำบลแจ่มหลวง ตำบลบ้านจันทร์ ตำบลแม่แดด อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องที่อำเภอดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้"

หมายเหตุ

สภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ในการแก้ไขเพิ่มเติมเหตุผลโดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๕ และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของวุฒิสภา จึงขอส่งเหตุผลที่ได้แก้ไขมาเพื่อพิจารณา

มาตรา ๔ ให้ศาลจังหวัดสขดมีเขตตลอดท้องที่อำเภอสขด อำเภอจอมทอง
อำเภอดอยเต่า อำเภออมก๋อย และอำเภอแม่แจ่มยกเว้นตำบลแจ่มหลวง ตำบลบ้านจันทร์
ตำบลแม่แดด ในจังหวัดเชียงใหม่

ในระหว่างที่ยังไม่ได้เปิดทำการศาลจังหวัดสขดตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตาม
มาตรา ๓ ให้ศาลจังหวัดเชียงใหม่มีเขตอำนาจตลอดถึงเขตศาลจังหวัดสขดด้วย

บรรดาคดีของเขตท้องที่อำเภอที่ระบุในวรรคหนึ่ง ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลจังหวัด
เชียงใหม่ในวันเปิดทำการศาลจังหวัดสขดตามมาตรา ๓ ให้คงพิจารณาพิพากษาในศาลจังหวัดเชียงใหม่

มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

๕

(นางสุภาวดี ตันตระกูล)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑

สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัด
ที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.
(ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ.

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างกฎหมาย

เนื่องจากจำนวนสถิติคดีแพ่งและคดีอาญาที่เกิดขึ้นในท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย มีเป็นจำนวนมาก ประกอบกับมีจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น และอำเภอดังกล่าวอยู่ห่างไกลจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ จึงทำให้ประชาชนผู้มีบรรดาศักดิ์และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องไม่สะดวกในการเดินทางไปศาลจังหวัดเชียงใหม่หรือศาลแขวงเชียงใหม่ ดังนั้น การจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด โดยให้มีเขตศาลครอบคลุมท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่มีบรรดาศักดิ์และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องในท้องที่อำเภอดังกล่าว ไม่ต้องเดินทางไปศาลจังหวัดเชียงใหม่หรือศาลแขวงเชียงใหม่ จึงเห็นสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ และตามมาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า บรรดาศักดิ์ทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ.

จัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกโดยแบ่งเบาภาระของศาลจังหวัดเชียงใหม่หรือศาลแขวงเชียงใหม่ อันจะทำให้การอำนวยความสะดวกเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่ผู้มีบรรดาศักดิ์ในท้องที่อำเภอดังกล่าว

ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ

นายอรรถพล ต้นติมนตรี กับคณะ เป็นผู้เสนอ

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ.

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากจำนวนสถิติคดีแพ่งและคดีอาญาที่เกิดขึ้นในท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอคอกอย อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย มีเป็นจำนวนมากประกอบกับมีจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น และอำเภอดังกล่าวอยู่ห่างไกลจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ จึงทำให้ประชาชนผู้มีอรรถคดีและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องไม่สะดวกในการเดินทางไปศาลจังหวัดเชียงใหม่หรือศาลแขวงเชียงใหม่ ดังนั้น การจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด โดยให้มีเขตศาลครอบคลุมท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอคอกอย อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่มีอรรถคดีและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องในท้องที่อำเภอดังกล่าวไม่ต้องเดินทางไปศาลจังหวัดเชียงใหม่หรือศาลแขวงเชียงใหม่ จึงเห็นสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ และตามมาตรา ๑๕๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

จัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมโดยแบ่งเบาภาระของศาลจังหวัดเชียงใหม่หรือศาลแขวงเชียงใหม่ อันจะทำให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่ผู้มีอรรถคดีในท้องที่อำเภอดังกล่าว

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัด
ที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร

รายงาน
ของ
คณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด
จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. (ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. (นายบรรพต ตันติมนตรี กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
และร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. (นายสุรพล เกียรติไชยากร
กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมการคณะนี้
ประกอบด้วย

๑. นายชยัน วิพรหมชัย	๒. นายเชมชาติ มีวรรณะ
๓. นายจักรวาล วรรณาวงศ์	๔. นายเฉลิมชัย ดันติวงศ์
๕. นางชนากานต์ ยืนยง	๖. นายฐณพงศ์ สิทธิวงษ์
๗. นายเชียรชัย สุวรรณเพ็ญ	๘. นายนพคุณ รัฐผไท
๙. นายบรรพต ตันติมนตรี	๑๐. นายนิยม เวชกามา
๑๑. นายนิรมิต สุจารี	๑๒. นายปิยะรัช หมื่นแสน
๑๓. นายพงษ์เดช วานิชกิตติกูล	๑๔. นายพลสิษฐ์ อัสววัฒนาวร
๑๕. พลเอก พิชาญเมธ ม่วงมณี	๑๖. นายภคิน ปริศนานันท์กุล
๑๗. นายยงยุทธ สุภาพ	๑๘. นายบรรยง ร่วมพัฒนา
๑๙. นายยุทธพงษ์ แสงศรี	๒๐. นายรังสรรค์ กระจ่างตา
๒๑. นายวงศ์ เฉชกิจวิกรม	๒๒. นายวัลลภ นาคบัว
๒๓. นายวารุจ ศิริวัฒน์	๒๔. นายวิเชียร อุดมศักดิ์
๒๕. นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์	๒๖. นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์
๒๗. นายสงกรานต์ จิตสุทธินาการ	๒๘. นายสมบัติ ยะสินธุ์
๒๙. นายสมโภช สายเทพ	๓๐. นายสรารุช เบญจกุล
๓๑. นายสัมพันธ์ ตั้งเบญจผล	๓๒. นายสุรพล เกียรติไชยากร
๓๓. นายสุรียา พรหมดี	๓๔. นายหรรณย์ วรรณโมลี
๓๕. นายอรรถมชัย ตระการศาสตร์	๓๖. นายเอกพจน์ วงศ์อารยะ

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สุรพล เกียรติไชยากร

(นายสุรพล เกียรติไชยากร)

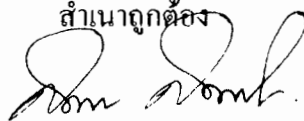
ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

สำนักกรรมการ ๒

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๑

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๑

สำเนาถูกต้อง

(นายสามารถ คัมภีรานนท์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

รัฐภูมิ/ร่าง
พิชญภัค/พิมพ์
สานิตย์/ตรวจ

ทานครั้งที่ ๑

รัฐภูมิ

เฉลิมศักดิ์

ทานครั้งที่ ๒

อโณทัย

รัฐภูมิ

ทานครั้งที่ ๓

สานิตย์

รัฐภูมิ

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. (ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. (นายบรรพต คันคิมมนตรี กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. (นายสุรพล เกียรติไชยากร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน โดยให้ถือเอา ร่างพระราชบัญญัติของศาลฎีกา เป็นหลักในการพิจารณา นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นายสุรพล เกียรติไชยากร	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) นายเชียรชัย สุวรรณเพ็ญ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายวิเชียร อุดมศักดิ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายนพคุณ รัฐผไท	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายพงษ์เดช วานิชกิตติกูล	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) พลเอก พิชายูเมธ ม่วงมณี	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๗) นายสรราช เบญจกุล	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๘) นายรังสรรค์ กระจ่างตา	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๙) นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๑๐) นายจักรวาล วรรณวงศ์	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
(๑๑) นายนิรมิต สุจารี	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๒) นายสัมพันธ์ ตั้งเบญจผล	เป็นโฆษกคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมการวิสามัญได้มีมติตั้ง นายรัฐภูมิ คำศรี นิตกร ๕ สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๒

๓. การเดินทางศึกษาดูงานของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงานสถานที่ก่อสร้างอาคารที่ทำการของศาลจังหวัด สอดที่จะจัดตั้งขึ้น พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสถานที่ก่อสร้างอาคารที่ทำการของ ศาลจังหวัดสอด และรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีเขตอำนาจของศาลจังหวัดสอดจากผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาล ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ อำเภอสอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่มและอำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒

๔. ผู้ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๔.๑ ศาลจังหวัดเชียงใหม่

นายฉัฐพร ณ กาพสินธุ์

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดเชียงใหม่

๔.๒ สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษภาค ๕

นายอนันต์ ปักยี

เลขานุการสำนักงานอธิบดี

ผู้พิพากษภาค ๕

๔.๓ กรมราชทัณฑ์

นายพิรุณ หน่อแก้ว

ผู้บัญชาการเรือนจำกลางเชียงใหม่

๔.๔ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตาล

นายศรีเรศ โกฏคำลือ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตาล

๕. ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

๕.๑ สำนักงานศาลยุติธรรม

(๑) นายสมบัติ พงศ์พิงศภัค

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

ประจำสำนักประธานศาลฎีกา

(๒) นายชัยรัตน์ วงศ์วีรธร

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

ประจำสำนักประธานศาลฎีกา

(๓) นายไพโรจน์ อุษชิน

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

ประจำสำนักประธานศาลฎีกา

(๔) นางดวงใจ คิ้วศรีทอง

นิติกร ๖ว สำนักกฎหมายและวิชาการ

ศาลยุติธรรม

๘. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

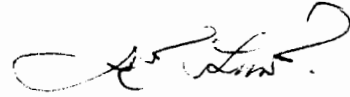
คณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. เริ่มตั้งแต่วันที่หลักการและเหตุผล ซึ่งร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงลำดับมาตราจนจบร่างแล้วเห็นว่าควรมีข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมการ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ดังนี้

เนื่องจากเหตุผลของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับการแก้ไขในร่างมาตรา ๔ วรรคหนึ่งของคณะกรรมการ เนื่องจากคณะกรรมการได้แก้ไขเขตอำนาจของศาลจังหวัดฮอดไม่รวมถึงท้องที่อำเภอคอยหล่อ และตำบลแจ่มหลวง ตำบลบ้านจันทร์ ตำบลแม่แดดของอำเภอแม่แจ่ม เนื่องจากการเดินทางไปศาลจังหวัดเชียงใหม่ของประชาชนในเขตพื้นที่ดังกล่าว จะได้รับความสะดวกมากกว่าการเดินทางไปศาลจังหวัดฮอด ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลและความจำเป็น การเสนอร่างพระราชบัญญัติที่ว่า “เพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่ผู้มีบรรดาศักดิ์ในท้องที่อำเภอดังกล่าว” ดังนั้น คณะกรรมการจึงได้แก้ไขเพิ่มเติมเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการเป็นดังนี้

“เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอคอยหล่อ อำเภอฮอด อำเภอแม่แจ่ม และอำเภอแม่แจ่มยกเว้นตำบลแจ่มหลวง ตำบลบ้านจันทร์ ตำบลแม่แดด และอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องที่อำเภอดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๑๕๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า บรรดาศักดิ์ทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๘. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและข้อสังเกตของ
คณะกรรมการวิสามัญ มาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ.

หลักการ

จัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีเขตตลอดท้องที่อำเภอฮอด อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภออมก๋อย เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องที่อำเภอดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๑๕๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ในระหว่างที่ยังไม่ได้เปิดทำการศาลจังหวัดฮอดตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตาม
มาตรา ๓ ให้ศาลจังหวัดเชียงใหม่มีเขตอำนาจตลอดถึงเขตศาลจังหวัดฮอดด้วย

บรรดาคดีของเขตท้องที่อำเภอที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่ง ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ใน
ศาลจังหวัดเชียงใหม่ในวันเปิดทำการศาลจังหวัดฮอดตามมาตรา ๓ ให้คงพิจารณาพิพากษาใน
ศาลจังหวัดเชียงใหม่

มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

อำนาจนิติบัญญัติ

" ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ
จะตราขึ้นเป็นกฎหมาย ได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
และเมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธย
หรือถือเสมือนว่า ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว
ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป "

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๙๐)